

Muudetud
Kanepi Gümnaasiumi
direktori käskkirjaga
30.10.2020 nr 1-2/7

Kanepi Gümnaasiumi õppekava

KANNEPI
GÜMNAASIUM

Sisukord

Sisukord	2
1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA	3
2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	4
3. ÕPPEKORRALDUS	6
3.9. Tunnijaotusplaan põhikoolis.....	7
3.13. Lihtsustatud õppekava tunnijaotusplaan.....	9
3.14. Gümnaasiumi kursuste õppekorraldus	9
4. LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE.....	12
5. ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	14
6. LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUV VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIV LOOVTÖÖ.....	15
7. ÕPILASUURIMUS JA PRAKTILINE TÖÖ.....	16
8. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS.....	17
9. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD.....	24
10. KARJÄÄRIÕPPE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS.....	30
11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS.....	31
12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	32
13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	33

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

1.1. Kanepi Gümnaasium on Kanepi vallas tegutsev haridusasutus, mille ülesandeks on üldkeskhariduse andmine. Koolis on põhikooli- ja gümnaasiumiosa.

Kanepi Gümnaasium peab oma tegevuse alguseks 1804. aastat.

1.2. **Kanepi Gümnaasiumi missioon** on koostöös lapsevanemaga luua võimalused võimetekohase hariduse omandamiseks, kujundades õpilastes väärtushinnanguid, mis võimaldavad neil olla aktiivsed, loovad ning vastutustundlikud.

1.3. **Kanepi Gümnaasiumi visioon** on olla kool, kus väärtustatakse elukestvat õpet, et iga õpilane oskaks valida, tegutseda ja vastutada.

1.4. **Kooli eripära** väljendub avatud õpikeskkonnas, mitmekülgse huvitegevuse võimalustes ja ümbritsevas mitmekesisises looduskeskkonnas.

Kanepi Gümnaasiumis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, luuakse tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks. Toetatakse väärtushoiakuid ja hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonnas eduka osalemise aluseks.

1.5. **Kanepi Gümnaasiumi väärtused** on soov õppida ja areneda, eneseväärikus ja austus, hoolivus ja säästlikkus.

Väärtuste kujundajaks on nii Kanepi Gümnaasium, kogukond kui õpilaste kodud. Väärtuste kujundamine koolis toimub läbi igapäevase õppe- ja huvitegevuse. Kõik koolitöötajad lähtuvad oma tegevuses riiklikus õppekavas sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

1.6. Kanepi Gümnaasiumi õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

2.1. Kanepi Gümnaasiumil on nii hariv kui kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2.2. Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

2.3. Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

2.4. Kanepi Gümnaasiumi eesmärgiks on tagada mitmekülgne kogemustele tuginev õpiprotsess, kus põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada probleeme, oskus kasutada reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada.

2.5. Gümnaasiumi lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 4. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel on ainevaldkonnaalased laiaulatuslikud faktilised ja teoreetilised teadmised, kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks ning suutlikkus juhtida ise oma õppimist vastavalt juhtnõuetele olukordades, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda, juhendada kaaslaste tavatööd, võtta mõningane vastutus õppimise hindamise ja edendamise eest.

2.6. Õppe- ja kasvatustegevuse kaudu kujundatakse õpilaste üldpädevused, valdkondade pädevused ja kooliastmetes saavutatavad pädevused.

2.7. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimimise.

2.8. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

2.9. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on järgmised:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus;
- 3) enesemääratluspädevus;
- 4) õpipädevus;
- 5) suhtluspädevus;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus;
- 7) ettevõtlikkuspädevus;
- 8) digipädevus.

2.10. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.

2.11. Ainevaldkonnad on järgmised:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;

5) sotsiaalsained;

6) kunstiained;

7) kehaline kasvatus.

2.12. Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

2.13. Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist.

2.14. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet nii suuliselt olukorrapõhiselt või ka kirjalikult digipäeviku kaudu.

3. ÕPPEKORRALDUS

3.1. Kanepi Gümnaasiumi õppetöö korraldus lähtub kehtivatest seadustest ja „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõuetest.

3.2. Õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning haridus- ja teadusministri määratud koolivaheaegadest. 3.3. Õppetöö toimub päevases õppevormis. Õppimine koduõppe vormis toimub vastavat seadusandlust järgides.

3.4. Ajutiselt distantsõppele jäämise tervisekaitse abinõuna rakendatakse vastavalt olukorrale Vabariigi Valitsuse, Terviseameti, koolipidaja ja direktori korraldusel.

3.5. Põhikoolis on aineõpe (I kooliastmes rakendatakse üldõpetuse põhimõtteid), gümnaasiumis kursusepõhine õpe.

3.6. Õppe ja kasvatus põhivorm on õppetund, mis kestab üldjuhul 45 minutit, mille sees on õpilasele vajalikud liikumispausid.

3.7. Üks kursus on arvestuslikult 35 õppetundi, sisaldades nii loengu/õppetunni kui iseseisva töö vormi.

3.8. Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.

3.9. Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus on järgmine:

- 1. klassis 20 tundi;
- 2. klassis 23 tundi;
- 3. ja 4. klassis 25 tundi;
- 5. klassis 28 tundi;
- 6. ja 7. klassis 30 tundi;
- 8. ja 9. klassis 32 tundi.

3.9. Tunnijaotusplaan põhikoolis

Aine	1.kl	2.kl	3.kl	kooli valik	riik	4.kl	5.kl	6.kl	kooli valik	riik	7.kl	8.kl	9.kl	kooli valik	riik
eesti keel	7	7	6	1	19	6	3	3	1	11	2	2	2		6
kirjandus							3	2	1	4	2	2	2		6
inglise keel			4	1	3	4	4	3	2	9	3	3	4	1	9
vene keel								3		3	3	3	3		9
matemaatika	4	4	5	3	10	5	5	5	2	13	5	4	5	1	13
loodusõpetus	1	2	1	1	3	2	2	3		7	2				2
geograafia											2	2	1,5	0,5	5
bioloogia											2	2	1,5	0,5	5
keemia												2	2		4
füüsika												2	2		4
ajalugu							2	2	1	3	2	2	2		6
ühiskonnaõpetus								1		1			2		2
inimeseõpetus		1	1		2		1	1		2	1	1			2
muusika	2	2	2		6	2	1	1		4	1	1	1		3
kunst	2	1,5	1,5		5	1	1	1		3	1	1	1		3

tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	1,5	1,5		5	1	2	2		5	2	2	1		5
kehaline kasvatus	2	3	3		8	3	3	2		8	2	2	2		6
informaatika		1		1		1	1	1	3			1		1	
KOKKU	20	23	25	7	60	25	28	30	10	73	30	32	32	4	90
sh vabad valikud	3	1	3		8	4	4	2		10	0	1	3		4
LUBATUD	20	23	25		68	25	28	30		83	30	32	32		94

3.10. Vabad valiktunnid on jaotatud põhikoolis riiklikule normile lisaks järgnevalt:

eesti keelt ja kirjandust 3 tundi, et suurendada emakeele keele- ja kirjandusoskuste kujundamise osakaalu tähtsust, arendada õpilastes loovust ning õpetada eneseväljendust; inglise keelt 4 tundi, sest inglise keel kui maailmakeel avardab võimalusi õpilase silmaringi kujunemisel ning loob tingimused paremaks toimetulekuks; matemaatikat 6 tundi, sest matemaatika on aine, mis aitab lahendada ülesandeid, parandab üldist mõtlemisvõimet ning loob võimalused loogika ja loovuse arenguks; loodusaineid 1 tunni, sest looduskultuur meie kodukohas on mitmekesine ning õppimistingimused head; ajalugu 1 tund, et tutvuda kodukoha kultuuri- ja kodulooga; informaatika 5 tundi, et suunata õpilasi oskuslikult digimaailmas käituma ja erineva infoga toime tulema.

3.11. Kanepi Gümnaasiumis õpitakse alates 3. klassist A-võõrkeelena inglise keelt ja alates 6. klassist B-võõrkeelena vene keelt. 2., 4., 5., 6. ja 8. klassis õpitakse valikõppeainena informaatikat. Alates 4. klassist õpetatakse tehnoloogiaõpetust või käsitööd, õpperühm valitakse koostöös lapsevanemaga kogu põhikooli ajaks. Alates 6. klassist antakse kehalist kasvatust poistele ja tüdrukutele eraldi rühmades. Lähtudes õpilaste arvust võib liita ainetundide läbiviimiseks erinevate klasside õpilasi eeldusel, et rühm ei ole suurem kui 24 õpilast.

3.12. Individuaalse õppekava järgi õppivate õpilaste, kellele on nõustamiskomisjoni otsusega määratud lihtsustatud õppekava, nädalakoormus, tundide jaotus ja õppesisu ning õpitulemused lähtuvad põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.

3.13. Lihtsustatud õppekava tunnijaotusplaan

Õppeained	1.kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
Inglise keel					2	2	2+1	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4+1	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu					+2	1+1	2	2	1+1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1+1
Muusikaõpetus	1	1	1+1	1+1	1	1	1	1	1
Kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2+1	2	4	4	4	5	7
Informaatika				+1		+1		+2	
Valikõppeained			(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.14. Gümnaasiumi kursuste õppekorraldus

3.14.1. Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust. Gümnaasiumis õpet kavandades arvestatakse, et õpilase koormus oleks kolme õppeaasta vältel ühtlane.

3.14.2. Gümnaasiumis on 63 kohustuslikku kursust kitsa matemaatika korral ja laia matemaatika korral on 69 kohustuslikku kursust. Õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht on 35 õppetundi ehk 1 kursus. Kanepi Gümnaasium arvestab lapsevanema taotluse ja õppekavavälisest õppimist korraldava asutuse tõendi alusel õpilase õppekavavälisest õppimist kuni kahe kursuse ulatuses. Kooli õppekavavälise õpingu või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks Kanepi Gümnaasiumi õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

3.14.3. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse

kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.

3.14.4. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet ainetundides ning ka arenguestluste kaudu.

3.14.5. Kanepi Gümnaasiumi õppekavas on esitatud järgmised õppeainete ning kursuste ainekavad:

1) keel ja kirjandus:

Kohustuslikud õppeained – eesti keel (6 kursust kohustuslikku), kirjandus (5 kursust kohustuslikku):

„Keel ja ühiskond“, „Meedia ja mõjutamine“, „Teksti keel ja stiil“, „Praktiline eesti keel I, II, III“, „Kirjandusteose analüüs ja tõlgendamine“, Kirjandus antiigist 19. sajandini“, „Kirjanduse põhiliigid ja žanrid“, „20. sajandi kirjandus“, „Uuem kirjandus“.

Valikkursused – „Kõne ja väitlus“, „Kirjandus ja film“, „Loovkirjutamine“, „Müüt ja kirjandus“, „Draama ja teater“, „Kirjandus ja ühiskond“, „Meedia ja suhtlemine“, „Kirjutav meedia“.

2) võõrkeeled:

B1 keeleoskustasemel võõrkeel – vene keel (5 kohustuslikku kursust); B2 keeleoskustasemel võõrkeel – inglise keel (5 kohustuslikku kursust), valikkursused: „Speaking“, „Reading“, „Estonia“, „Projektõpe“, „Business English I ja II“, „Society“, „Environment“.

Valikkursused: saksa keel A1 (1.-3. kursus) ja A2 (4.-5. kursus) keeleoskustasemel (kokku 5 kursust).

matemaatika:

kohustuslikud õppeained – kitsas matemaatika (8 kohustuslikku kursust) ja/või lai matemaatika (14 kohustuslikku kursust):

„Avaldised ja arvuhulgad“, „Võrrandid ja võrrandisüsteemid I“, „Võrratused II“, „Trigonomeetria I“, „Trigonomeetria II“, „Vektor tasandil. Joone võrrand“, „Tõenäosus, statistika“, „Funktsioonid I. Arvjadad“, „EkspONENT- ja logaritmfunktsioon. Funktsioonid II“, „Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis“, „Tuletise rakendused“, „Integraal. Planimeetria“, „Sirge ja tasand ruumis“, „Stereomeetria“, „Matemaatika rakendused, reaalse protsesside uurimine“.

Valikkursused – „Majandusmatemaatika elemendid“, „Tugikursus 1“, „Tugikursus 2“

3) loodusained:

Kohustuslikud õppeained – bioloogia (4 kohustuslikku kursust): „Rakud“, „Organismid“, „Pärilikkus“, „Evolutsioon ja ökoloogia“; geograafia (loodusgeograafia) (2 kohustuslikku kursust): „Maa kui süsteem“, „Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid“; keemia (3 kohustuslikku kursust): „Keemia alused“, „Anorgaanilised ained“, „Orgaanilised ained“; füüsika (5 kohustuslikku kursust): „Sissejuhatus füüsikasse. Kulgliikumise kinemaatika“, „Mehaanika“, „Elektromagnetism“, „Energia“, „Mikro- ja megamaailma füüsika“.

Valikkursused: „Rakendusbioloogia“, „Elementide keemia“, „Keemiliste protsesside seaduspärasused“, „Keskkonnakeemia“, „Ilmafüüsika“, „Joonestamine“, „Funktsionaalne lugemine loodusainetes“, „Arvuti kasutamine uurimistöös“.

4) sotsiaalsained:

Kohustuslikud õppeained – ajalugu (6 kohustuslikku kursust): „Üldajalugu“, „Eesti ajalugu I“, „Eesti ajalugu II“, „Lähiajalugu I, II, III“; ühiskonnaõpetus (2 kohustuslikku kursust): „Ühiskonna areng ja demokraatia“, „Majandus ja maailmapoliitika“; inimeseõpetus (1 kohustuslik kursust):

„Perekonnaõpetus“; geograafia (inimgeograafia) (1 kohustuslik kursus): „Rahvastik ja majandus“.

Valikkursused: „Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat“, „Üldajalugu – Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu“, „Inimene ja õigus“, „Psühholoogia“, „Globaliseeruv maailm“, „Õpioskused“, „Usundiõpetus ja kultuurilugu“.

5) kunstained: kohustuslikud õppeained – muusika (3 kohustuslikku kursust), kunst (2 kohustuslikku kursust): „Kunst ja kunstiajalugu“, „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“.
Valikkursus: „Tants“.

6) kehaline kasvatus: kohustuslik õppeaine – kehaline kasvatus (5 kohustuslikku kursust);

7) riigikaitse valikkursused – „Riigikaitse“, „Praktiline õpe välilaagris“;

8) majandus- ja ettevõtlusõppe valikkursused – „Majandusõpetus“, „Ettevõtlusõpetus“;

9) valikkursus „Uurimistöö alused“;

10) autoõpetuse valikkursused – „Teooriaõpetus- Autoõpetus 1“, „Sõiduõpetus- Autoõpetus 2“.

3.18. Gümnaasiumi tunnijaotusplaan on koostatud arvestusega, et õpilase nädalakoormus ei oleks suurem kui 36 õppetundi.

3.19. Õpilase õppekoormusesse kuuluvad kõik riiklikus õppekavas loetletud kohustuslikud kursused.

3.20. Projekt-, õuesõppe ja õppeekskursioonideks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas ning kooli üldtööplaanis.

4. LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE

4.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi

asetame need reaalse elu konteksti ning aitame õpilastel neid mõtestada ja seostada üheks tervikuks.

4.2. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist, selleks aitavad kaasa õppeainete läbivad teemad ja vastava koolikeskkonna kujundamine. Koolisiseste ja –välise projektide ning läbivate teemade kaudu toetatakse õpilaste tervikliku maailmapildi kujunemist, pädevuste saavutamist.

4.3. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õpikeskkonna korralduses ja kujundamises – kooli **vaimse** (õppimist, õpilase aktiivsust, loovust ja ettevõtlikkust toetav, üldinimlikke väärtusi austav), **sotsiaalse** (koostööd, kodanikualgatust, suhtlemisoskust, ideede paljusust väärtustav) ja **füüsilise** (turvaline, tervist kaitsev, keskkonnasõbralik ja õpilase arengut toetav) õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgid;

2) aineõppes – läbivatest teemadest (keskkond ja jätkusuutlik areng, elukestev õpe ja karjääri planeerimine, tehnoloogia ja innovatsioon, teabekeskond, tervis ja ohutus, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus) lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ülekoolilisi projekte; järgitakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa;

3) korraldades eesmärgistatud klassivälist ja huviringide tegevust - kool osaleb keskkonnaalastes ettevõtmistes ja projektides, korraldab erinevaid tervise- ja spordiüritusi, osaleb terviseedenduslike koolide võrgustiku töös, koolis toimuvad näitused, kontserdid, võimalusel osaletakse rahvusvahelistes projektides;

4) õpetajate koostöö läbi – täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärgid ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja väljundeid;

5) valikkursuste valikul – arvutiõpetuse valikkursus toetab läbivate teemade „Teabekeskond“ ja „Tehnoloogia ja innovatsioon“ rakendamist.

5. ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

5.1. Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

5.2. Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse sotsiaalse ja vaimse ning füüsilise keskkonna kujundamise põhimõtetest. Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks korraldatakse koolis ainealaseid tegevusi, õppekäike ja viiakse läbi projekte.

5.3. Õppeaasta alguses kavandatakse kooli üldtööplaani kalenderplaanina traditsioonilised üritused, plaani täiendatakse jooksvalt erinevate ühistegevuste, ürituste ja projektide toimumise osas.

5.4. Õppekava rakendamist toetavad järgmised ühistegevused:

- osalemine projektides (sh rahvusvahelised);
- ainenädalad, -päevad, koolisisesed ainevõistlused, konkursid;
- e-õppe korraldamine;
- õppetundide välisel ajal toimuvad ekskursioonid;
- õpilastele, õpetajatele, lastevanematele suunatud koolitused;
- piirkondlikud ja üleriigilised ainevõistlused, olümpiaadid ja konkursid;
- üld-, valdkonna- ja ainepädevuste kujundamist toetavad õppekäigud, mis on kooskõlastatud teiste sama klassi aineõpetajatega.

5.5. Õppekäikude, võistlustel osalemise vms ürituste planeerimine toimub õppetöö käigus, lähtudes erinevate ainete lõimingust ja pädevustest. Õppekäike korraldatakse klassiti või mitme klassiga ühiselt.

Iga õppekäik täidab õppe-eesmärki, mis lähtub ainekavadest ja läbivatest teemadest. Õppekäigu planeerimisel teavitab õpetaja õppekäigule mineku soovist direktorit. Direktoripoolse heakskiidu

korral aineõpetaja kooskõlastab õppekäigu õppealajuhataja ning teiste aineõpetajatega. Õppekäigulase info koos õpilaste nimekirjaga paneb aineõpetaja õpetajate infostendile ja/või õpetajate ühislisti vähemalt neli tööpäeva enne õppekäigule minekut.

6. LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUV VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIV LOOVTÖÖ

6.1. Põhikooli lõpetamise tingimuseks on kolmandas kooliastmes sooritatud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv (Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 "Põhikooli riiklik õppekava" § 23 p 1).

6.2. 8. klassis korraldab Kanepi Gümnaasium õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.

6.3. Loovtöö temaatika valib igaks õppeaastaks kool ning see teatatakse õpilastele oktoobri esimesel õppenädalal.

6.4. Õpilased teevad täpsema valiku ning otsustavad töö sooritamise hiljemalt oktoobri viimaseks kuupäevaks.

6.5. Loovtöö vormistatakse Kanepi Gümnaasiumi loovtöö koostamise ja vormistamise juhendi nõuete järgi.

6.6. Loovtööks loetakse individuaalselt või kollektiivselt õpilaste poolt läbi viidud uurimistööd, projekti, kunstitööd vms. Loovtöö liigid on välja toodud loovtöö juhendis.

6.7. Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust; toetada õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ning loova eneseväljendusoskuse kujunemist; arendada õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist; toetada õpilase kujunemist loovaks ja mitmekülgseks isiksuseks; toetada õpilast oma võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

6.8. Loovtöö läbiviimise korraldus.

6.8.1. Loovtööde üldine korralduse koordineerija on õppealajuhataja koostöös 8. klassi juhatajaga.

6.8.2. Direktor kinnitab käskkirjaga loovtööde teemad ja juhendajad.

6.8.3. Jaanuarikuus toimub ümarlaud, kus iga õpilane annab ülevaate oma loovtöö seisust. Juhendajatel on võimalus anda oma hinnang toimunud koostööle.

6.8.4. Loovtöösid hindab nende avalikul esitlemisel direktori käskkirjaga moodustatud komisjon.

6.8.5. Loovtöö hinnatakse hindegaga „arvestatud“ või „mittearvestatud“.

6.9. Valminud loovtööd on Kanepi Gümnaasiumi omand, v.a esemelised loovtööd, mille valmistamine on õpilase vanemate poolt rahaliselt toetatud.

7. ÕPILASUURIMUS JA PRAKTILINE TÖÖ

7.1. Kanepi Gümnaasiumis õppides peab õpilane gümnaasiumi jooksul koostama õpilasuurimuse või praktilise töö vastavalt „Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadus“ § 31 p 6 lg 2-le.

7.2. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamine, vormistamine ja kaitsmine toimub vastavalt Kanepi Gümnaasiumi uurimistöö koostamise ja vormistamise juhendile.

7.3. Üldjuhul koostatakse uurimistöö või praktiline töö 11. klassis.

7.4. Uurimistöö koostamine on oluline õpioskus, mis nõuab autorilt materjalide leidmise, mõistmise, tõlgendamise ning uue materjali korrastamise võimet, arendab kriitilist mõtlemist ja oskust iseseisvalt töötada. Hea uurimuslik töö on sisukas, teadusliku sõnakasutusega, keeleliselt korrektne ning usaldusväärset ja korralikult vormistatud.

7.5. Praktilise töö laiem eesmärk on õpilase isikupära, loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine. Praktiline töö koosneb tööst ning selle juurde kuuluvast kirjalikust osast. Võimalikud praktilise töö vormid on kirjas Kanepi Gümnaasiumi uurimistöö koostamise ja vormistamise juhendis.

7.6. Igal õpilasuurimisel ja praktilisel tööl on kooli poolt kinnitatud juhendaja (kaasjuhendaja võib olla väljastpoolt kooli).

7.7. Kõik Kanepi Gümnaasiumis kirjutatud uurimistööde autoriõigused kuuluvad nii töö kirjutajale kui Kanepi Gümnaasiumile.

7.8. Õpilasuurimusi ja praktilisi töid hindab nende avalikul kaitsmisel direktori käskkirjaga moodustatud kaitsmiskomisjon.

7.9. Kui uurimistööd või praktilist tööd ei ole tähtjaks sooritatud, tööd ei ole lubatud kaitsmisele või on hinnatud puuduliku hindega, antakse õpilasele võimalus järelkaitsmiseks.

8. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

8.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

8.2. Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ning toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamiseks;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuste tegemiseks.

8.3. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse Kanepi Gümnaasiumis hindeid viie palli süsteemis, õpetaja võib soovi korral kasutada ka ”+” ja ”-”. Kui õpilase töötulemus õpilase individuaalsust ja õpilase võimeid arvestades on saavutatud suurema või väiksema pingutusega.

”+” ja ”-” ei kasutata kokkuvõtval hindamisel, s.o trimestri- ja aastahinnete korral.

1) Hinde ”5” (”väga hea”, 5,0) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on täiel määral õppekava nõuetele vastav (90–100%).

2) Hinde ”4” (”hea”, 4,0) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi (75– 89%).

3) Hinde ”3” (”rahuldav”, 3,0) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu (50-74%).

4) Hinde ”2” (”puudulik”, 2,0) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu (20–49%).

5) Hinde ”1” (”nõrk”, 1,0) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus ei vasta õppekava nõuetele (0–19%).

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga

”1” (”nõrk”).

8.4. Märge ”T” tähistab digipäevikus tegemata tööd, mis tuleb kindlasti sooritada kümne tööpäeva jooksul või õpetajaga kokkulepitud ajaks. Kui õpilane jätab mõjuva põhjuseta selle ülesande kokkulepitud ajaks täitmata, asendatakse märge ”T” hindegaga ”1”.

8.5. Kui õpilase tööd või selle tulemust on hinnatud hindegaga ”puudulik” (”2”) või ”nõrk” (”1”) või on hinne jäänud panemata (”T”), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö

sooritamiseks. Järelevastamine või järeltöö sooritatakse aineõpetajaga kokkulepitud ajal, võimalusel 10 tööpäeva jooksul alates hinde teada saamisest. Enne järelevastamist on õpilasel võimalus käia puudulike teadmiste omandamiseks aineõpetaja konsultatsioonides. Järelevastamise hinded märgitakse digipäevikusse kaldkriipsuga.

8.6. Oskusainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, käsitöö, tööõpetus), arvestatakse hindamisel ka õpilase püüdlikkust, suhtumist õppeainesse, teoreetilisi teadmisi ning õpilase individuaalset arengut.

8.7. 1. klassis kasutatakse hindamisel kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent. Kirjeldava sõnalise hinnangu puhul antakse tagasisidet õpilase õpitulemustest, edust, edasijõudmisest ning puudustele, millele pöörata tähelepanu paremate tulemuste saavutamiseks. Sõnalised hinnangud teisendatakse aastahinneteks viie palli süsteemi kui õpilane vahetab kooli.

8.8. Valikainetes võib õppenõukogu otsusega õpilast hinnata sõnalise hinnanguga "arvestatud" või "mittearvestatud". Kehalises kasvatuses võib meditsiinilistel näidustustel õpilast hinnata hinnanguga "arvestatud" või "mittearvestatud". Õppeained, milles hinnatakse õpilast "arvestatud" või "mittearvestatud", kinnitatakse õppenõukogus iga õppeaasta alguses.

8.9. Õppekava ainekavades on kirjeldatud igast õppeainest lähtuvalt erisused/täpsustused hindamise osas.

8.10. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel (protsessis) toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate

teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguveestluse alusmaterjaliks.

8.11. Õpilasele ja vanemale antakse kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus. Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“, „mitterahuldav“. Õpilase käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja, arvestades aineõpetajate arvamusi. Gümnaasiumis käitumist ja hoolsust ei hinnata.

8.12. Hoolsuse hinne väljendab õpilase hoolsust ja suhtumist õppetöösse

1) Õpilast, kes suhtub õppetöösse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlis, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni, hinnatakse hoolsuse hindega „eeskujulik“.

2) Õpilast, kes suhtub õppetöösse üldjuhul hoolikalt, täidab õigeaegselt nõutud ülesanded, kannab kaasas õppevahendeid, tema õppevahendid on puhtad ja korrektsed, hinnatakse hoolsuses hindega „hea“.

3) Õpilast, kes suhtub õppetöösse rahuldavalt, unustades sageli maha õppevahendeid, jättes tegemata nõutud ülesandeid, hinnatakse hoolsuses hindega „rahuldav“.

4) Õpilast, kes suhtub lohakalt õppetöösse, jättes tegemata nõutud ülesanded, unustades pidevalt maha vajalikke õppevahendeid, hinnatakse hoolsuses hindega „mitterahuldav“.

8.13. Käitumishinne väljendab õpilase käitumist koolis, kooli üritustel ja kooli esindamisel. Käitumise hindamisel lähtutakse põhikooli ja gümnaasiumiseadusest, kooli õppekavas toodud üldpädevustest ning Kanepi Gümnaasiumi kodukorra nõuetest.

- 1) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumisnormide järgimine on harjumuspärane, kes täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 2) Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 3) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes eksib korduvalt kooli kodukorra ja üldtunnustatud käitumisnormide osas.
- 4) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes eksib pidevalt kooli kodukorra reeglite vastu ning kelle eksimused on kirjalikult fikseeritud päevikus; kes sooritab vääritud teo; kes puudub põhjuseta.

8.14. Kokkuvõttev hindamine on põhikoolis hinnete koondamine trimestrihinneteks ning aastahinneteks, gümnaasiumis kursusehinneteks.

8.15. Kursusehinded on viie palli süsteemis. Kohustuslike kursuste hinnete alusel pannakse õpilasele 12. klassi lõpuks kooliastmehinded ehk lõpuhinded samuti viie palli süsteemis. Need hinded kirjutatakse lõputunnistusele. Valikkursuste hindamisel võib aineõpetaja eelnevalt kokkulepitult kasutada hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“.

8.16. Õpilast ja vanemat teavitatakse kokkuvõtivatest hinnetest digipäeviku kaudu. Õppeaasta lõpus väljastatakse põhikooliõpilasele klassitunnistus ka paber kandjal.

8.17. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk».

8.18. Õpilasele, kelle trimestrihinne on «puudulik» või «nõrk» või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õpiabi plaan või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabitund jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

8.19. Kokkuvõtvate hinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia põhikooli õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

8.20. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne suvepuhkust. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi üldjuhul juunikuus, erandkorras ka augustis. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

8.21. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enam õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja/või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

8.22. Põhikooli õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

8.23. Ajutisest distantsõppest tingitud erisused hindamisel

8.23.1. Õppeainete aastahinded väljendatakse üldjuhul numbriliste hinnetena. Kui eriolukorra ajal on kasutatud kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid ja sellest tulenevalt ei ole võimalik aastahinnet välja panna numbrilise hindena, võib kooli õppekavas sätestatud tingimustel aastahinnetena kasutada „arvestatud (A)/mittearvestatud (MA)“.

8.23.2. Kui eriolukorrast tingituna kasutatakse sõnalist hinnangut „arvestatud/mittearvestatud“ on aastahinne samuti „arvestatud/mittearvestatud“.

8.23.3. Kursusehinded väljendatakse üldjuhul numbriliste hinnetena. Kui eriolukorrast tingitud ajal on

kasutatud kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid ja sellest tulenevalt ei ole võimalik kursusehinnet välja panna numbrilise hindena, võib kursusehindena kasutada „arvestatud (A)/mittearvestatud (MA)“.

8.24. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus vaidlustada hinnet kümne päeva jooksul alates õpilasele hinde teatamise päevast. Selleks tuleb esitada õppealajuhatajale vastavasisuline avaldus. Vaidlustamine on individuaalne. Vaidlustamisel ei arvestata teise õpilase hinnet. Iga vaidlus lahendatakse eraldi, selleks kaasab õppealajuhataja direktori ning ühe õpetaja, kes pole konkreetse hindegga seotud. Vaidlustamise otsus tehakse lapsevanemale või õpilasele teatavaks viie tööpäeva jooksul pärast vaide saamist.

8.25. Põhikooli lõpetamine

8.25.1. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded ja lõpuhinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.25.2. Individuaalse õppekava järgi õppivale õpilasele kohaldatakse erisusi, mis on ette nähtud temale koostatud õppekavas järgmisse klassi üleviimise ajaks.

8.25.3. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on sooritanud kolmandas kooliastmes loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele, matemaatika- ning valikeksami.

8.25.4. Põhikooli lõpetanuks võib pidada õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

8.25.5. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on vähendatud individuaalse õppekavaga õpitulemusi, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

8.26. Gümnaasiumi lõpetamine

8.26.1. Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele, kes on läbinud vähemalt 96 kursuse mahus õppetööd ja kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud; õpilane peab olema sooritanud positiivse tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja inglise keele riigieksamid ning olema sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele koolieksami ning on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

9. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

9.1. Õpilase esmane abistamine ja nõustamine on õpetaja ülesanne. Hariduslike erivajadusega (HEV) õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib HEV õpilane tavaklassis.

9.2. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.

9.3. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav HEV õpilasena.

9.3.1. Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või

muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

9.3.2. Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab: 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga; 2) osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

9.4 Üldist tuge vajavate ja HEV õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd tugispetsialistide ja aineõpetajate vahel korraldab HEV õpilase õppe koordineerija (HEV koordineerija).

9.5. HEV koordineerija tööülesanneteks on:

- 1) toetada ja juhendada õpetajat õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel;
- 2) teha õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks koolis pakutavate lapse ja õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega;
- 3) korraldada vajalikku HEV temaatika alast meeskonnatööd koolis;
- 4) koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

9.6. Hariduslike erivajaduste varajane märkamine toimub õpetajate poolt ainetunnis. Esimeses klassis annab koolieelses lasteasutuses käinud lapse kohta lisainfot koolivalmiduskaart.

9.7. Koostöös õpetajate ja koolis töötavate tugispetsialistidega selgitatakse välja lapse individuaalsed eripärad ja sellest tulenevad erivajadused. Hindamiseks kasutatakse: õpitulemuste

jälgimist, vestlust, pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, tasemetöösid, diagnoos- ja kontrolletteütusi, arenguestlust, logopeedilist uuringut. Vajadusel tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

9.8. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks kogutud andmestik ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse HEV õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaarte säilitatakse vastavalt kooli asjaajamiskorrale.

9.9. Õpiraskuste ilmnemisel on õpetaja esmane ülesanne suunata õpilane ainealasesse konsultatsioonitundi. Õpetaja fikseerib ainealase konsultatsiooni toimumise. Kui õpilane ei tule ainealasesse konsultatsiooni, teavitab õpetaja lapsevanemat. Kui õpilane ei ole korduvalt osalenud kohustuslikus ainealases konsultatsioonis, võib rakendada ajutist keeldu osa võtta õppetöö ajal toimuvast tunnivälisest tegevusest (nt väljasõidud) ja rakendada samal ajal tugimeetmeid, millest teavitab klassijuhataja lapsevanemat digipäeviku kaudu.

9.10 Kui ainealane konsultatsioon ei ole andnud tulemust, teavitab aineõpetaja klassijuhatajat ning klassijuhataja pöördub HEV koordineerija poole, et määrata järgmine tugimeede. Vastavalt vajadusele koguneb ümarlaud koosolekuks, kus määratakse õpilase tugimeede ja meetme rakendamise periood. Ümarlauda kuuluvad HEV koordineerija, klassijuhataja, aineõpetajad. Koosoleku toimumine ja otsused fikseeritakse kirjalikult ning nendest teavitatakse lapsevanemat.

9.11. Individuaalset õpet rakendatakse põhikoolis õppealajuhataja ja gümnaasiumis direktori määratud nõustamiskomisjoni otsusel.

9.12. Lapse individuaalse arengu toetamise esialgseteks võimalusteks koolis on:

- 1) õppetöö diferentseerimine, individualiseerimine klassi tasandil;
- 2) lapse individuaalne abistamine (s.h tunniväline järeleaitamine, konsultatsioonid) klassi- või aineõpetaja poolt;
- 3) tugispetsialisti nõustamisteenus;
- 4) õpiabitunnid individuaalselt või rühmas;
- 5) koostöö lapsevanemaga, lapsevanema pedagoogiline juhendamine;

6) võimetekohase huvitegevuse soovitamine jm.

9.13. HEV õpilasele võib rakendada järgmisi tugimeetmeid:

- 1) individuaalne kohustuslik ainealane konsultatsioon aineõpetaja juures;
- 2) õpiabitundide või tasemerühmade korraldamine individuaalselt või rühmas;
- 3) individuaalse õppekava rakendamine;
- 4) tugispetsialisti teenus (psühholoog, sotsiaaltöötaja, sotsiaalpedagoog, logopeed, eripedagoog jms);
- 5) õpilase vastuvõtmine pikapäevarühma õppimise eesmärgil;
- 6) käitumise tugikava koostamine;
- 7) spetsiifilise õppekorralduse, -keskkonna, -metoodika, -vahendite loomine;
- 8) eriklassi määramine;
- 9) arenguveestluse korraldamine.

9.14. HEV koordineerija avab või jätkab HEV õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi, kus fikseeritakse kõik õpilasega seotud tegevused. Ümarlauas määratud tugimeetmed ja otsused kannab kaardile HEV koordineerija.

9.15. Kaardi täitmise eest vastutab klassijuhataja. Klassijuhataja teavitab lapsevanemat kaardi avamisest ning vajadusel korraldab õpilasega arenguveestluse koos lapsevanema ja aineõpetajaga.

9.16. Iga trimestri lõpus hinnatakse HEV töörühmas õpilase edasijõudmist ning rakendatud meetmete tulemuslikkust. Vajadusel tehakse ettepanekud vanemale ja/või direktorile edasisteks tegevusteks. HEV töörühm otsustab, kas

- 9.16.1. meetme rakendamine lõpetatakse;
- 9.16.2. meetme rakendamisega jätkatakse samal või täiendatult viisil;
- 9.16.3. meetet vahetatakse või lisatakse juurde muud;
- 9.16.4. vajadus täiendavate uuringute teostamiseks, erispetsialisti juurde või nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks.
- 9.17. Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib moodustada õpiabi- või tasemerühmi ning eriklasse. Õppimine sellises rühmas või klassis peab olema õpilase vajadustest lähtuvalt põhjendatud ja ajaliselt piiritletud. Järgitakse HEV koordineerija ja/või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.
- 9.18. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor, arvestades lapsevanema nõusolekut.
- 9.19. Õpiabirühma võetakse vastu ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata õpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja –harjumuste kujunemiseks toetavat õppekorraldust. Õpiabirühma tegevust korraldab HEV koordineerija.
- 9.20. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel HEV koordineerija ettepanekul, lapsevanema teadmisel ja kooli direktori otsusel.
- 9.21. Klassijuhataja teavitab lapsevanemat õpilase õpiabirühma määramise otsusest ning edastab õpiabitundide toimumise plaani.
- 9.22. Kooli direktori otsusega mittenõustumisel on lapsevanemal õigus otsus vaidlustada kümne tööpäeva jooksul arvates päevast, mil ta sai teada õpiabirühma määramise otsusest, saates kooli direktorile sellekohase taasesitamist võimaldavas vormis teate. Lapsevanema poolt teate saatmisel õpilast õpiabirühma vastu ei võeta.
- 9.23. Õpiabirühma tundide arv lähtub õpilase vajadusest ja võimalustest. Õpiabitundide toimumise ja sisu üle peab arvestust aineõpetaja, kes vastavad tunnid andis.

9.24. Õpiabitundide läbiviimise aluseks on aineõpetaja töökava, mille koostamisel lähtutakse lapse individuaalsusest ja vastava klassi aineõpetaja töökavast.

9.25. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

9.26. HEV õpilaste logopeedilisse rühma vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus

1) Logopeedilisse rühma võetakse vastu peamiselt lugemis- ja kirjutamiskustega põhikooli õpilased, võimalusel ka teiste kõneprobleemidega (häälduspuuded, kogelus, alakõne, kakskeelsus jt) õpilased logopeedilise uuringu alusel.

2) Logopeedilise rühma moodustavad sarnaste probleemidega õpilased (kuni 7 õpilast). Vajadusel rakendatakse individuaalset õpet. Rühmatund kestab 45min, individuaalne töö olenevalt õpilasest 20-45min.

2) Õpilane võetakse logopeedilisse rühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel HEV koordineerija ettepanekul ja kooli direktori otsusel.

3) Klassijuhataja teavitab lapsevanemat õpilase logopeedilisse rühma määramise otsusest ning edastab logopeedi tundide toimumise plaani.

4) Kooli direktori otsusega mittenõustumisel on lapsevanemal õigus otsus vaidlustada kümne tööpäeva jooksul arvates päevast, mil ta sai teada logopeedilisse rühma määramise otsusest, saates kooli direktorile sellekohase taasesitamist võimaldavas vormis teate. Lapsevanema poolt teate saatmisel õpilast logopeedilisse rühma vastu ei võeta.

5) Logopeedi tunnid toimuvad 1-2 korda nädalas emakeele tunni ajal või pärast ainetunde. Logopeedi tundide toimumise ja sisu üle peab arvestust logopeed, kes teeb vastavad sissekanded digipäevikus olevatesse päevikutesse.

6) Logopeedi tundide läbiviimise aluseks on vastav töökava (perspektiivplaan), mille koostamisel lähtutakse lapse individuaalsusest eripärast ja vastava klassi emakeele töökavast.

10. KARJÄÄRIÕPPE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

10.1. Karjääriõppe ja –nõustamise eesmärgiks on aidata õpilasel areneda teadlikkust enda võimetest ja huvidest, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuuskusi, mis soodustavad sisemist töömaailma, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

10.2. Kool korraldab 9. ning 12. klassi õpilaste ja nende vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest. Vanemaid teavitatakse edasiõppimisvõimalustest klassi lastevanemate koosolekutel koostöös klassijuhatajaga. Kool tagab õpilastele karjääriteenuste, sh info ja nõustamise kättesaadavuse.

10.3. Karjääriõpet toetavad:

- 1) õppekava läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemine kõikides ainetundides, lõimides aineõppesse sobivaid teemakäsitlusi, näiteid ja meetodeid, viies läbi ülekoolilisi projekte;
- 2) õpitegevuste laiendamine väljapoole klassiruumi: õppekäigud ettevõttesse, tunnid arvutiklassis, praktilised tegevused, nt töö harjutamine vabatahtlikuna; ametitega tutvumine vahetus töökeskkonnas jms;
- 3) koolisisesed ja –välised sündmused: nt karjääripäevad, töövarjupäev, teemakohased õpilaskonverentsid, loengud, infomessid;
- 4) huvitegevus, kus õpilane saab mitteformaalse õppimise käigus teadvustada oma huvisid ja võimeid;
- 5) klassijuhatajatundides käsitletakse karjääriteemasid, arenguestlustel toetatakse õpilaste valikuid ja antakse vajadusel lapsevanemale nõu.

10.4. 9. klassi ja 12. klassi õpilastele tagatakse lisaks karjääriinfo ja –nõustamine koostöös Põlvamaa Rajaleidja keskusega, pakkudes õpilastele ja lapsevanematele infoleenguid, õpilastele individuaalset nõustamist ning juhendatud õppekäike haridusasutustesse ja ettevõttesse.

10.5. Õpilastele tagatakse:

- 1) erinevad töölehed, küsimustikud;
- 2) karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus;
- 3) arvutiklassi kasutamine, veebist karjääriplaneerimisalase info otsimiseks;
- 4) karjääripetsialisti personaalne tugi, erapooletu nõu vastavalt õpilase vajadusele.

11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

11.1. Kool tagab õpilasele ja lapsevanematele teabe kättesaadavuse õppe- ja kasvatuskorralduse, sh õpilase hindamise kohta. Õpilasi ja vanemaid teavitatakse vastavalt vajadusele nii kooli kodulehe kui digitaalse päeviku kaudu. Iga aineõpetaja vastutab, et ainetunni- ning hindamisalane info jõuab õpilase ning vanemani õigeaegselt digitaalse päeviku kaudu. Lapsevanemate otsese informeerimise eest vastutab klassijuhataja. Klassijuhataja korraldab vastavalt kehtivale arenguestluste korrale õpilase arengu toetamiseks koolis arenguestlustusi.

11.2. Vanemate teavitamiseks kutsub direktor õppeaasta alguses kokku lastevanemate üldkoosoleku. Klassi lastevanemate koosoleku kutsub kokku klassijuhataja vähemalt üks kord õppeaasta jooksul. Vähemalt ühe viiendiku klassi õpilaste vanemate nõudmisel kutsub selle klassi õpilaste vanemate koosoleku kokku direktor.

11.3. Vajadusel ja lapsevanema soovil nõustab kool lapsevanemat koolikorralduse ja haridusalase teabe alal.

11.4. Klassijuhataja ja õpetajate kontaktid on kättesaadavad kooli kodulehel.

11.5. Õppeainetes käsitletavat teemat, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse teatavaks aineõpetaja poolt digipäeviku kaudu põhikooliõpilasele iga trimestri ja gümnaasiumiõpilasele kursuse alguses. Tekkinud muudatustest informeeritakse õpilasi jooksvalt ja vastavalt vajadusele.

12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

12.1. Väljundipõhisel õppel põhinev lähenemine õpetajate koostööle ja töö planeerimisele võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset, vähendada andekamate (rohkem akadeemiliste kalduvustega) ja passiivsemate (kes ei sea endale õppeprotsessis erilisi eesmärke) õppijate õpitulemustes vahet. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted arutatakse läbi aineõpetajate vahel töökoosolekutes.

12.2. Õpetaja töö planeerimine toimub järgmiselt:

- 1) määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
- 2) õpitulemused seostatakse üldpädevustega, läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused;
- 3) kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine;
- 4) valitakse lähtuvalt õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid.

12.3. Hindamine aitab aru saada, kuidas õppimise oodatavate tulemuste põhjal kujundatud õppeprotsess on õnnestunud. Õpetamise aluseks on õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kirjeldatud õpitulemused, pädevused oleksid saavutatud.

12.4. Väljundipõhises õppes käsitletakse õppijat õppeprotsessis aktiivse osalejana. Eelduseks, et ta saaks seda olla, on vajalik, et õpilane omaks õppeprotsessi toimumise kohta adekvaatset informatsiooni. Kõige olulisem sellest on õpilase teavitamine trimestri või kursuse alguses läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Õpilane peab teadma mida, millal ja kuidas hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

12.5. Hindamismeetodi puhul on tegemist teadmiste ja oskuste tõendamise viisiga. Hindamismeetodi juurde määratletakse hindamiskriteeriumid. Hindamiskriteeriumid ehk hindamisjuhised kirjeldavad hindamismeetoditega tõendavate õpitulemuste oodatavat taset ning ulatust. Hindamiskriteeriumid on detailsed kirjeldused selle kohta, milliseid teadmisi, oskusi, hoiakuid, mis tasemel, millise aja jooksul, mis tingimustel ja mahus peab õpilane konkreetse

hindamismeetodi kaudu näitama. Hindamise kohta käiva informatsiooni edastamisel järgib õpetaja alljärgnevat reegleid:

- 1) informatsioon peab olema ühemõtteliselt arusaadav;
- 2) informatsioon peab olema ammendav;
- 3) informatsioon ei tohi olla eksitav – hindamisel ei tohi selguda mingid aspektid, mis varem ei olnud teada;
- 4) tagatud on vajaliku informatsiooni jõudmine õppijani.

12.6. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimiseks koostavad õpetajad iga trimestri alguseks töökavad, mis esitatakse õppealajuhatajale kinnitamiseks. Õpetaja töökava on kättesaadav digitaalsel kujul kõigile õpetajatele.

12.7. Töökava sisaldab: õppeaine maht; õppeteemad ja oodatavad õpitulemused; kavandatud hindamismeetodite kirjeldus; kokkuvõtva hindamise kirjeldus ja hindamiskriteeriumid; olulisemad põhimõtted üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu teostamisel; planeeritavad üritused; kasutatav õppekirjandus.

13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

13.1. Kanepi Gümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab direktor. Õppekava uuendamine ja täiendamine toimub vajadusel aastaringselt kooli kogukonna (õpetajad, töötajad, õpilased, lapsevanemad, hoolekogu, juhtkond) ettepanekute alusel. Õppenõukogu poolt heaks kiidetud muudatused viiakse õppekavasse kord aastas õppeperioodi lõpul.

13.2. Kanepi Gümnaasiumi õppekava kehtestab direktor. Muudatused õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.